

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
w Białymstoku

Białystok, dnia 8 marca 2010 r.

Pan Zbigniew Krzywicki
Radny Sejmiku
Województwa Podlaskiego

w odpowiedzi na Pana interpelację zgłoszoną na XXXVII sesji Sejmiku Województwa Podlaskiego, dotyczącą przeznaczenia środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 na inwestycje w zakresie ochrony zdrowia, pragnę przedstawić ogólną sytuację w Programie.

Środki unijne dostępne dla podmiotów z naszego regionu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego są jednymi z najniższych w kraju w porównaniu z resztą województw. Na etapie tworzenia Programu obowiązywały procedury Ministerstwa Rozwoju Regionalnego dotyczące przygotowania programów operacyjnych na lata 2007-2013 ograniczające poziom alokacji na opiekę zdrowotną do 3 % całkowitej alokacji EFRR w ramach programu regionalnego. Z pewnością nie są to środki wystarczające na zabezpieczenie odpowiedniej jakości usług medycznych w całym województwie. W związku z tym, Komisja Europejska podczas negocjacji z Zarządem Województwa Podlaskiego stała na stanowisku, że inwestycje w zakresie zdrowia powinny być oparte na wyraźnym rozpoznaniu brakujących usług medycznych w regionie, które są szczególnie ważne w celu zachowania jego gospodarczego i społecznego rozwoju, a działania w obszarze zdrowia powinny być przede wszystkim skierowane na poprawę jakości i dostępności usług medycznych, nie zwiększając ich ilości. Podczas rozmów wskazywano na fakt, iż Program częściowo wesprze wysokospecjalistyczne usługi, co będzie się wpisywało w cel ogólny Programu *“Zwiększenie tempa wzrostu gospodarczego i tworzenie nowych pozarolniczych miejsc pracy przy poszanowaniu i zachowaniu dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu”* poprzez poprawę jakości życia w województwie. Zwracano uwagę na fakt, że środki unijne nie służą zastępowaniu państwa w realizacji zadania jakim jest dostarczenie mieszkańcom odpowiedniego standardu usług medycznych. Zalecono też dodanie w opisie Osi priorytetowej VI zapisu *“...Przy wyborze projektów preferowane będą inwestycje zgodne ze Strategiami Rozwoju: Edukacji, Kultury i Zdrowia dla Województwa Podlaskiego, oparte na wyraźnym rozpoznaniu brakujących usług medycznych w regionie...”*.

Największe środki w Programie przeznacza się na realizację tych osi priorytetowych, które obejmują “kategorie lizbońskie”, przyczyniające się na zasadzie “dźwigni” do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu (oś I, III, IV, V). Niestety ochrona zdrowia nie wpisuje się w kategorie lizbońskie w tej perspektywie finansowej.

Chcę jeszcze nadmienić, iż projekt Programu, na etapie jego powstawania, był poddawany szerokim i długotrwałym konsultacjom społecznym (każdy mieszkaniec miał możliwość wypowiedzenia się i rzeczywiście napływały uwagi i spostrzeżenia od

przedstawicieli jst, firm, stowarzyszeń, organizacji, parlamentarzystów, etc.) i to był właściwy moment na zgłaszanie wszelkich uwag odnośnie jego zapisów.

Pragnę poinformować, iż wszelkie zmiany RPOWP wymagają obecnie renegotjacji Programu z Komisją Europejską i zmiany decyzji KE w sprawie wkładu funduszy. Dodatkowo, przed podjęciem ewentualnych rozmów z Komisją należy dokonać ewaluacji (art. 33 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, ze zmianami), która wykaże na jakie obszary należy skierować wsparcie w przypadku gdyby okazało się, że przesunięcia środków w ramach Programu są zasadne. Dopiero badanie ewaluacyjne odpowie na pytanie, jakie działania powinny być wspierane z punktu widzenia celów rozwojowych regionu, przy aktualnej koniunkturze w gospodarce i na danym etapie wdrażania Programu. Wyniki takiego badania dostarczą argumentów Zarządowi Województwa Podlaskiego na rozmowy z Komisją Europejską i negocjowanie zmian w RPOWP korzystnych dla naszego województwa. IZ RPOWP planuje zlecić takie badanie w roku 2010 (uwzględnione w zatwierdzonym przez Zarząd WP *Okresowym Planie Ewaluacji na rok 2010*).

W odniesieniu do poruszanej przez Pana kolejnej kwestii zasadności wspierania mikroprzedsiębiorstw, chciałbym wyjaśnić, iż zgodnie z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego zatwierdzonego przez Komisję Europejską dnia 11 października 2007 roku po procesie negocjacji z Zarządem Województwa, w odniesieniu do wspierania przedsiębiorstw, w Programie postawione zostały dwa zasadnicze cele:

- podniesienie innowacyjności i konkurencyjności naszych przedsiębiorstw;
- tworzenie nowych miejsc pracy.

W ramach Działania 1.4.1, które skierowane jest wyłącznie do mikroprzedsiębiorstw, nie należy oczekiwać i wymagać od większości składanych projektów innowacyjności na skalę krajową czy światową. Potencjał organizacyjny i finansowy przedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób jest zwyczajnie zbyt mały. Nie oznacza to bynajmniej, iż wśród tych projektów nie ma wspaniałych inwestycji, które cechują się wysoką innowacyjnością. Niemniej jednak głównym celem Działania 1.4.1 jest generowanie nowych miejsc pracy oraz poprawianie konkurencyjności tych przedsiębiorstw. Należy podkreślić, iż przygotowane przez Zarząd Województwa i zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPOWP *kryteria wyboru projektów* gwarantują, iż projekty które realizują powyższe cele mają możliwość otrzymania wsparcia w ramach RPOWP. Im bardziej innowacyjny oraz gwarantujący utworzenie większej ilości miejsc pracy projekt, tym większa szansa na otrzymanie wsparcia. Przygotowane zasady ubiegania się o wsparcie przewidują również minimalne wymagania co do innowacyjności, które gwarantują, iż dofinansowanie mogą otrzymać wyłącznie projekty innowacyjne przynajmniej na poziomie przedsiębiorstwa. Z dofinansowania nie będą mogły skorzystać firmy, których inwestycje mają charakter typowo odtworzeniowy tzn. dotyczą środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych, które były już w posiadaniu przedsiębiorcy natomiast uległy zużyciu (wymiana parku maszynowego, remonty itp.). Dodatkowo za nakłady odtworzeniowe rozumie się także zakup nowszych wersji posiadanych urządzeń, maszyn, licencji itp., gdzie zmiana nie polega na zasadniczej zmianie procesowej, a jedynie niewielkim polepszeniu parametrów procesów produkcji, zarządzania, sprzedaży itp. Inną grupą projektów, która nie może uzyskać dofinansowania w ramach konkursu są projekty, co prawda rozwojowe, lecz polegające na powielaniu już stosowanych rozwiązań. Przykładem może być zakup kolejnych maszyn w celu zwiększenia wolumenu produkcji i sprzedaży już wytwarzanego produktu, otwarcie kolejnych punktów usługowych w nowych

lokalizacjach, z tą samą ofertą usług, zwiększenie ilości placówek handlowych.

Podsumowując, aby projekt spełniał wymogi kryterium, musi wnosić do działalności przedsiębiorstwa „nową jakość” – musi być innowacyjny. Innowacyjność może być związana z ofertą przedsiębiorcy lub z procesem operacyjnym. W pierwszym przypadku będzie to np. wytwarzanie nowego produktu, świadczenie nowych usług, wprowadzenie do oferty nowego asortymentu towarów. We wszystkich tych przypadkach przedsiębiorstwo podejmuje nowe wyzwanie, które wymaga szczególnego wysiłku finansowego, organizacyjnego oraz wiąże się ze zwiększonym ryzykiem rynkowym. Firma będzie robiła coś, czego nie robiła wcześniej. Żeby jednak osiągnąć swój cel musi ponieść odpowiednie nakłady. W ramach konkursu założono wsparcie środkami publicznymi wyłącznie takich przedsięwzięć.

W związku z wyżej przytoczonymi wyjaśnieniami dotyczącymi zasad ubiegania się o wsparcie mikroprzedsiębiorstw w ramach Działania 1.4.1 RPOWP na lata 2007 – 2013 uważam, iż analiza jakości złożonych i wybranych do dofinansowania projektów jedynie na podstawie tytułów tychże projektów jest niezasadna i może być krzywdząca dla ubiegających się o wsparcie przedsiębiorców. Należy podkreślić, iż w wyniku rozstrzygnięcia tak krytykowanego przez Pana konkursu numer 2 w ramach Działania 1.4.1 powstaną w naszym regionie 274 miejsca pracy. Do tej pory w ramach całego Działania 1.4 przedsiębiorcy zadeklarowali chęć utworzenia ponad 1200 miejsc pracy (razem z konkursem nr 2 Działania 1.4.1 - około 1500 miejsc pracy). Zgodnie z zasadami Programu, stworzone jako efekt realizacji projektów miejsca pracy powinny zostać utrzymane przez co najmniej 3 lata po zakończeniu projektu. Stąd niewątpliwie przyznane dotacje mają pozytywny wpływ na gospodarkę regionu, a w szczególności poziom zatrudnienia. Jest to niezwykle istotne teraz, kiedy w wyniku kryzysu gospodarczego rośnie liczba osób pozostających bez pracy. Odnośnie ewaluacji, pragnę Pana poinformować, iż w okresie kwiecień – czerwiec 2009 r. zostało przeprowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku oraz Białostocką Fundację Kształcenia Kadr badanie pt. „Rodzaj wspieranych projektów w ramach RPOWP w kontekście zachodzących zmian gospodarczych”. Autorzy ekspertyzy nie wskazali w swoich rekomendacjach problemu jakości wniosków składanych w ramach Działania 1.4.1. Jednocześnie IZ RPOWP w ramach wcześniej wspomnianego badania ewaluacyjnego zaplanowanego na 2010 r. zbada zasadność interwencji we wszystkich działaniach RPO. Wyniki badania będą przesłanką do ewentualnych zmian Programu.

Cieszę się niezwykle, iż podnosi Pan temat zasadności interwencji państwa i UE w funkcjonowanie rynków gospodarczych. Muszę jednakże zwrócić Pana uwagę na fakt, iż w obecnej perspektywie finansowej wszystkie Regionalne Programy Operacyjne zakładają wsparcie w postaci bezzwrotnych grantów dla sektora MSP, w tym dla mikroprzedsiębiorstw. W tej sytuacji nie można pozbawić szansy na rozwój naszych rodzimych przedsiębiorstw i skazać je na nierówną konkurencję z firmami z Polski. Dlatego podnoszony przez Pana temat powinien być przedmiotem dogłębnych analiz na szczeblu krajowym. Jednocześnie pragnę uspokoić Pana, iż Zarząd Województwa dokłada starań, aby jakość przedkładanych projektów nieustannie się poprawiała, a do dofinansowania trafiały jak najlepsze projekty. W tym celu prowadzona jest szeroka kampania promocyjna, która ma zachęcić do składania wniosków o dofinansowanie przez jak największą ilość firm. Im większa ilość projektów, tym większa konkurencja wśród beneficjentów, a tym samym wzrost prawdopodobieństwa lepszej jakości wybieranych do dofinansowania przedsięwzięć. W związku z powyższym apeluję do Pana i pozostałych radnych Sejmiku Województwa o promowanie i zachęcanie do składania wniosków o dofinansowanie nie tylko w ramach Działania 1.4.1, ale także innych działań Regionalnego Programu Operacyjnego.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Jarosław Zygmunt Dworzański